

זוהרדין

زوهدرين ZO HADEREKH

גיליון 33 / 24 באוגוסט 2022

נשק יום הדין של משרד האוצר

עמ' 3

"לשכתו הפרלמנטרית" של ח"כ בן-גביר בשכונת שיח' ג'ראח, פברואר 2022 (צילום: שי קנדל, ויקימדיה; עיצוב: עמרי חנין)

כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) שורה של מעשי אלימות, כולל מקרה בו התנפלה כנופיית ימין על נוסעים פלסטינים ברכבת הקלה. התקיפה תועדה בידי הנוסעים. אך חרף הפצת הסרטון ברשתות החברתיות והגעתו לידי המשטרה, איש לא נעצר. ח"כ כסיף אף פנה לשר בר-לב באופן אישי, אך לא קיבל ממנו כל מענה.

כעבור כמה ימים, ב-18 באוגוסט, התנפלו פשיסטים על קבוצות פעילי שמאל ששהו בכיכר ציון. גם מקרה זה תועד בסרטון, המציג בבירור את העומדים מאחורי המעשה. אלא שהשר בר-לב החליט להתעלם גם ממנו, והמשטרה בפיקודו לא עצרה חשודים.

בתחילת השבוע (21.8) קבוצת גזענים תקפה עובד פלסטיני בשוק מחנה יהודה. הבריונים רדפו אחריו בסמטאות השוק והיכו אותו באלות ובמקלות. גם הפעם חמקו הפושעים ללא עונש וללא התייחסות השר בר-לב, זאת למרות שתועדו. הטרור הגזעני משתולל במרכז ירושלים, אך בר-לב מתעקש לעצום את עיניו נוכח האיום הפשיסטי. המשטרה מתעלמת גם מהקריאה שהשמיע בן-גביר לגרש מהארץ "חברי כנסת שאינם נאמנים". אסור להשוות, אומר הממסד, אך התקיפות הבריוניות מעלות צחנה פשיסטית המזכירה תקופות אפלות ביותר.

לאורך עשרות השנים האחרונות ביצעו כל ממשלות ישראל צעדי טיהור אתני כלפי תושבי מזרח ירושלים הפלסטינים. בשבועות האחרונים החלו קבוצות בריונים לחקות את מדיניות הממשלה הגזענית, וליישם אותה גם במערב העיר. בעודם מאורגנים בקבוצות, יוצאים הבריונים לרחובות ותוקפים פלסטינים ופעילי שמאל שלדבריהם "לא פחות מסוכנים מהערבים".

כהרגלה, יושבת משטרת ישראל בחיבוק ידיים נוכח ההתפרעויות הפשיסטיות. זאת, חרף העובדה כי האזורים בהם מותקפים הפלסטינים ופעילי השמאל מרושתים במצלמות אבטחה, ולמרות שכוחות שיטור רבים פרוצים ברחבי העיר. במציאות, מרכז ירושלים הוא שטח פרוץ בו נוהגים אנשי ימין קיצוני וחבורות בריונים לפטרל יום יום בחיפוש אחר פלסטינים השבים מעבודתם, או אחר עוברי אורח "בעלי חזות מזרחית". אותם בריונים מזהים ברחובות גם פעילי שמאל, המרבים להפגין מולם ומול המתנחלים בשיח' ג'ראח. לאחרונה הגנו הבריונים על "הלשכה הפרלמנטרית" שהקים ח"כ איתמר בן-גביר הגזען בשכונה פלסטינית זו בהתרסה נגד תושביה.

בשבועות האחרונים גוברות המתקפות הגזעניות. במכתב ששלח לשר לביטחון פנים עומר בר-לב, פירט ח"כ עופר

99' מזהירה מפני מדיניות ייצוא הגז שמקדמת קארין אלהרר, העלולה להביא לחיסול יתרות הגז של ישראל תוך פחות משני עשורים.

מתוך פודקאסט של "דה מרקר", 14.8

כל הדרך מליברמן ועד למשותפת בממשלה

"אני מאמין שצריך להסתמך על הרשימה המשותפת גם אם יהיו לנו 61 ח"כים בלעדית, כי אחרת לא תהיה ממשלה יציבה".

ח"כ אלי אבידר, יו"ר המפלגה "ישראל חופשית", אתר "סרוגים", 15.8

דברים בשם אומרם

בקש שלום ורדפהו; לא אם אתה אלון שוסטר
"כולם יכולים לדבר על הסדר מדיני. במפלגת העבודה ובמרצ ימשיכו לדבר עליו, וגם אני אמשיך. מה זה עוזר?"
סגן שר הביטחון אלון שוסטר (כחול-לבן), זמן קיבוץ", 4.8

בליכוד מכורים לגזענות, בייחוד כלפי ערבים
"הייתי נאמן למפלגה, לראש המפלגה בנימין נתניהו ולחברים שלי. אולם הייתה פגיעה מאוד משמעותית בדרושים ובמיעוטים, וכנראה שלא רוצים אותם בליכוד".
ח"כ פטין מולא, "זואלה", 11.8

בליכוד מכורים להון, בייחוד אמריקאי
"העיתונאי לשעבר בועז ביסמוט, המתמודד בפריימריז לרשימת הליכוד, גייס קרוב ל-120 אלף שקלים מתרומות תוך שבועיים. בין תורמיו ניתן למצוא את מוטי זוננפלד, איש עסקים ופילנתרופ חרדי המקורב ליו"ר הליכוד בנימין נתניהו וליו"ר ימינה איילת שקד. תורם נוסף לביסמוט הוא שרון אבן חיים, איש נדל"ן ישראלי המתגורר בארה"ב, ממקימי ארגון הקהילה הישראלית-אמריקאית. גם יורשיו של המיליארדר שלדון אדלסון, שייסד את עיתון 'ישראל היום' - אותו ערך ביסמוט עד לשנה שעברה, תרמו לקמפיין. השגריר והח"כ לשעבר דני דנון גייס תרומות בסך 125 אלף דולר, יותר מ-400 אלף שקלים - כולם מתורמים אמריקאים. ב-2020 הוא דיווח על תרומות בסך 93 אלף דולר מ-11 תורמים אמריקאים. בין התורמים לדנון ניתן למצוא את שמו של הנרי אורלינסקי, משקיע ופילנתרופ יהודי המזוהה עם ארגונים חרדיים".

טל שלו, "זואלה", 9.8

עאלק מייצגת נשים

"בכירת הליכוד ושרת החינוך לשעבר, לימור לבנת, תקפה בחריפות את עורכת הדין טלי גוטליב, שנבחרה למקום ה-25 ברשימה הליכוד. בתגובה לצינור בנושא ייצוג נמוך לנשים ברשימת הליכוד, כתבה לבנת: 'עו"ד טלי גוטליב אמנם שורינה על תקן של אישה חדשה, אך היא מייצגת את כל מה שהוא נגד נשים'. לבנת הוסיפה כי 'גוטליב ייצגה והגנה על מורשעים באונס, בתקיפות מיניות ובעבירות חמורות נוספות. היא יצגה את קצב, קסטיאל, ועוד. רק זה היה חסר לנו. עאלק מייצגת נשים'".

אתר "סרוגים", 10.8

הכוח, הכסף והכבוד של מונופול הגז בישראל

"האם המוסדות הדמוקרטיים הישראליים קרסו מול הכוח והכסף של מונופול הגז? האם יש הבדל בין מדיניות ממשלת נתניהו לבין ממשלת לפיד-בנט ביחס להטבות עבור חברות הגז? (ספוילר: ממש לא). שירה מייקין וגיא רולניק מנסים להבין מדוע רוב העיתונות מהדהדת את דפי המסרים של המונופול. אבי עמית, תחקירן תאגיד השידור הציבורי 'כאן', ניסה בשבועות האחרונים לברר מדוע שרת האנרגיה קארין אלהרר וממשלת ישראל דוחפות בפראות פרויקטי גז המשתמשים בדלקי מאובנים מזהמים, בשעה שפרויקטי אנרגיה מתחדשת תקועים ונעים בעצלתיים. מירב דוד מ'לובי

מכתבים למערכת

האדמה שלך אבל לא שלך

האדמה פרטית ושייכת לאזרחים על פי חוק, אך לבנות עליה בית - אסור! במצב האבסורדי הזה חיים כ-130 אלף אזרחים במדינה - כך עולה ממחקר שביצענו בעמותת "סיכוי" יחד עם שותפינו במרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי. בלית ברירה וללא אפשרות לקבל מהמדינה היתר בנייה, משלמות עשרות אלפי משפחות ערביות את מחיר העדר ההיתרים ביישובים הערביים: הריסות בתים, קנסות כבדים, אי חיבור הבתים לרשת החשמל ועוד. מדוע זה קורה?

תהליך אישור של תוכנית בנייה ביישוב ערבי נמשך כשמונה שנים - זאת לעומת שנתיים וחצי ביישוב יהודי. למרות התקציבים הגדולים שהוקצו לתכנון בנייה במסגרת תכנית החומש 922, הוסדרו לאורך שנותיה רק 21% מהמבנים הלא מוסדרים ביישובים הערביים (לא כולל הכפרים הבלתי מוכרים בנגב) - מה עם היתר?

את הנתונים האלה ועוד רבים אחרים חשפנו במחקר החדש, בו מיפינו לראשונה את כלל המבנים שנבנו ללא היתרי בניה בכל היישובים הערביים בישראל. בנוסף, בדקנו כיצד יושמה בפועל החלטה 922 אותה קיבלה הממשלה בשנת 2015. כזכור, ההחלטה העבירה תקציבים לתהליכי תכנון שאמורים היו לאפשר לרשויות המקומיות להרחיב את היישובים הערביים ולהסדיר את הבנייה ללא צורך בהיתר.

המחקר גילה כי קיים פתרון פשוט. 66% מהבנייה הלא מוסדרת מרוכזים בעשרה יישובים בלבד. כיום, בעשר הרשויות האלה אין המצב התכנוני מאפשר לאזרחים להסדיר את בניית בתיהם, וזאת בצל שנים ארוכות של הזנחה ואפליה תכנונית המופעלת נגד היישובים הערביים. גם במקומות בהם אושרו בשנים האחרונות תוכניות מתאר, עדיין אין בנמצא תכנון מפורט המאפשר להוציא היתרים ולהסדיר את הבניה. אם המדינה תקדם את התכנון ב-10 היישובים האלה, ניתן יהיה לראות שינוי משמעותי ומידי בשטח.

כמו כן, 87% מהבנייה הלא מוסדרת מבוצעים בתוך שכונות מגורים, כך שניתן לפתור את הבעיה בבת אחת. על המדינה לממן ולאשר תוכניות מפורטות. המחקר מראה כי למרות בעיית הצפיפות, ולמרות הצורך בבניית יחידות דיור נוספות, קיימת אפשרות קונקרטית לבנייה מיידית של 370 אלף יחידות דיור חדשות ביישובים הערביים. עם זאת, נותר התהליך תקוע. לכן, חייבת המדינה לזרז וליעל את תהליכי התכנון והאישור.

וג'די חלאילה ו-ורג'ד ג'ראסי, עמותת "סיכוי"

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

הפגנת עובדות ועובדי הוראה מול משרד האוצר, 17.8 (צילום: הסתדרות המורים)

מהמטפלות במשפחתונים ועד למרצים: התסיסה במערכת החינוך

"אין לי" - האוצר שלף את נשק יום הדין

הנומרטור הוא כלי ליישום שני כללים תקציביים מחמירים, אותם קבעה ממשלת הימין בתחילת העשור הקודם: "כלל ההוצאה", המגביל את הגידול בתקציב המדינה משנה לשנה; ו"כלל הגירעון", המגביל את גידול הגירעון בתקציב. הנומרטור הוא למעשה סד המותקן על צוואר האזוריים, שבהסתמכה עליו נוקטת הממשלה בריסון תקציבי מתמיד המבוסס על ספקולציות. אלה, כידוע, לא תמיד מתממשות כלשון המעטה.

בתזמון מושלם מבחינתו, פרסם משרד האוצר את נתוני הנומרטור בשבוע שעבר (17.8). מהפרסום עולה כי הגירעון התקציבי של מדינת ישראל צפוי להיות אפסי במשך שלוש השנים הקרובות. אך על אף העודף התקציבי שנצבר, טוענים במשרד האוצר כי נחוץ לבצע קיצוצים בסך עשרות מיליארדי שקלים בכל שנה. זאת כדי לעמוד בכללי ההוצאה התקציבית. האוצר צפוי לקצץ כבר השנה כעשרים מיליארד שקל מתקציבי הרווחה והחינוך. זאת שעה שתקציבי צבא הכיבוש ומפעל ההתנחלויות יישארו גבוהים כמו שהם.

בוכים "אין לי", אבל דווקא יש ועוד אין

אם הממשלה נערכת לקיצוץ התקציב, פירוש הדבר לכאורה ש"אין לה" משאבים כדי להשקיע בחינוך, בבריאות, בדיוור וברוחה. אבל דווקא יש לה, והרבה. על פי תחזיות האוצר, הכנסות המדינה בשנה הנוכחית צפויות להסתכם ב-456 מיליארד שקלים. זאת לעומת תחזית הכנסות בגובה 387 מיליארד שקלים בלבד עת שאושר התקציב. קרי: הכנסות המדינה צפויות להיות גבוהות בשבעים מיליארד שקלים לעומת התחזית. הכנסות המדינה ימשיכו לתפוח גם בשנים הקרובות. התחזיות צופות הכנסה בסך 477 מיליארד שקלים ב-2023, 506 מיליארד שקלים ב-2024 ו-534 מיליארד שקלים ב-2025.

האוצר מייעד את עשרות מיליארדי השקלים שנותרו בקופת המדינה להחזרת חובותיה לבנקים זרים. אך ארצות הברית דורשת מישראל (כמו גם ממדינות אחרות בפרופריה הקפיטליסטית) לעשות את מה שהיא עצמה לא מסוגלת. יחס החוב לתוצר של ארה"ב עומד כעת על 133%. החוב של ישראל לעומתה עומד על 73% - נמוך במידה רבה גם מיחס החוב הממוצע במדינות גוש היורו (99%). לכן, כאשר הממשלה טוענת בבכי כי "אין לה" משאבים עבור המורים, צריך לזכור כי "יש לה" (והרבה) עבור פרעון חובותיה לבנקים האמריקאים.

אפרים דויד

מאבק המורים לחתימה על הסכם קיבוצי חדש עלה בימים האחרונים לכותרות בתדירות גבוהה עקב סימן השאלה המרחף מעל פתיחת שנת הלימודים הקרובה, ב-1 בספטמבר. לפי האופן בו מתקדם המו"מ (או ליתר דיוק: בצל העובדה כי הוא כלל לא מתקדם), נראה כי תפרוץ שביתה.

במקביל, מגזרים נוספים בקרב עובדי ההוראה מנהלים גם הם מאבקים, אם כי פחות מתוקשרים: מטפלות המשפחתונים, מורי החינוך העל-יסודי והמרצים באוניברסיטאות פתחו כולם במחאות במטרה לשפר את תנאי העסקתם. תוקף ההסכם הקיבוצי שנחתם עם העובדים בתחומים אלה פג עוד ב-2019. במילים אחרות: מערכת החינוך בתסיסה, ולעובדים בה דרישה משותפת - תוספות שכר.

לעובדי ההוראה מכנה משותף נוסף: כולם מנסים לקדם את מעמדם מול משרד האוצר, המסרב בתוקף להעניק להם תוספות שכר (הוא מוכן להעניק רק תוספות חד-פעמיות). האוצר אף מנסה לחתור תחת ארגוני העובדים על ידי הצעת חוזים אישיים. כך מנסה הממשלה לפלג בין עובדי הוראה "חדשים" לבין "ותיקים", בין "טאלנטים" לבין "סתם מורים" ובין "מרצים במקצועות המבוקשים" לבין כל היתר.

רצים לבית הדין ומסתתרים מאחורי הנומרטור

בכל פעם בה מוצא משרד האוצר את עצמו בסכסוך עבודה, תגובתו הפבלובית היא - ריצה לבית הדין לעבודה ונפילה להגליו בתחנות להוצאת צווי מניעה. בהיעדר חוק יסוד (שלא לדבר על חוק!) המבטיח את זכות השביתה, מרבה האוצר לקבל את מבוקשו. אולם צווי בית הדין חושפים בפני הציבור את כוונותיו הרעות של משרד האוצר הניאו-ליברלי. בכך, הם אף מגבירים לעיתים את התמיכה הציבורית בשובתים, כפי שקרה בעבר עם התגייסות הציבור לצד מאבק העובדים הסוציאליים, האחיות, הרופאים ועוד.

לכן שלף דרג הפקידים הבכיר באוצר ("היום כאן, ומחר בהנהלת הבנקים"), המגובה בשר אביגדור ליברמן, את נשק יום הדין: "אין כסף". ליברמן הסביר בראיונות סוף השבוע כי "ידינו כבולות" בכל הנוגע לתוספות השכר למורים, זאת בשל הנומרטור וחוק התקציב.

חוק התקציב, מילא; אבל "נומרטור" - מה זה? ובכן במסגרת המדיניות הניאו-ליברלית הנהוגה בישראל, אשר מטרתה "להקטין" כמה שיותר את סמכות המדינה (לא בכל הנוגע לשטחים הכבושים, כמובן), מתפקד הנומרטור ככלי חישובי לכאורה. ב-2015 הציגו אותו ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר האוצר משה כחלון ככלי ליישום מדיניות ריסון תקציבי, ולאכיפתה על החלטות שיתקבלו בטווח הארוך.

תומא-סלימאן: נמליץ רק על מועמד שיתנגד לכיבוש

"חד" היא תנועה יהודית-ערבית המקבלת החלטות בהתאם לנסיבות הפוליטיות" - אמרה (21.8) ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש - הרשימה המשותפת) בריאיון ששודר ברשת ב'. "בינתיים אין כל סיכוי שנתמוך באחד מהמועמדים לראשות הממשלה. נתמוך רק במועמד שיבטיח סיום של הכיבוש ושוויון זכויות לאוכלוסייה הערבית", הוסיפה.

דבריה של תומא-סלימאן נאמרו בתגובה לציון יו"ר בל"ד, ח"כ סאמי אבו שחאדה (הרשימה המשותפת), בו כתב כי מפלגתו איננה "חלק מהימין או מהשמאל הישראלי, אלא חלק מהתנועה הלאומית הפלסטינית". לדבריו, "לא נתמוך בממשלה לא מבפנים ולא מבחוץ. אנו רואים שאין שינוי במדיניות הישראלית ושאין פרטנר שיביא לסיום האפליה, העוול והגזענות". ב-17.8 קבעו שלושת מרכיבי הרשימה המשותפת, חד"ש, תע"ל ובל"ד, להיפגש בנצרת כדי להתניע את קמפיין הבחירות. אולם נציגי בל"ד לא הגיעו והפגישה התקיימה בלעדיתם. בל"ד מסרו "להארץ" (18.8) כי יתמודדו באופן עצמאי אם יצליחו לגבש רשימה שתכלול ראשי רשויות ופעילים בולטים בארגוני החברה האזרחית, בצד נציג מהגנג ונציג יהודי.

בראיון שפורסם ב"דיעות אחרונות" (19.8) אמר יו"ר הרשימה המשותפת ח"כ איימן עודה (חד"ש), כי הוא צופה השגת שמונה מנדטים בבחירות הקרובות. עוד אמר כי הישג כזה ימנע מבנימין נתניהו את ראשות הממשלה. ח"כ עודה נשאל בנוגע להמלצה על יאיר לפיד לראשות הממשלה ולכך השיב: "מאז שלפיד מכהן כראש ממשלה, הוא נוטה למרכז הימין. ההיסטוריה מלמדת כי כל מי שהלך בכיוון הזה, מאז אהוד ברק ועד לפיד עצמו, הפסיד בבחירות. הציבור חכם והוא יעדיף את המקור על-פני החיקוי החיזור. מאז רבין ועד היום, האסטרטגיה של המרכז-שמאל הישראלי הייתה ניסיון לעקוף מימין, ולכן הם נחלשים כל הזמן".

פועלים פלסטינים שבתו מחשש לניכויים משכרם

פועלים פלסטינים שבתו השבוע (21.8) ולא הגיעו למקומות עבודתם בישראל. זאת, בשל חשש מניכויים משכרם בידי הרשות הפלסטינית. העובדים התבשרו על החלטה ממשלתית לפיה שכר המגיע להם על עבודתם בישראל ישולם להם בתיווך הבנקים הפועלים בשטחים הכבושים. בצל ההחלטה, מאות קיימו עצרת מחאה מול מחסום תרקומיא ומנעו יציאה של עובדים לישראל.

עד עתה קיבלו העובדים את שכרם ישירות מידי המעסיק הישראלי. הפועלים חוששים כי שינוי צורת התשלום יעודד את הרשות הפלסטינית לגבות מהם מיסים על שכרם מעבודתם בישראל. יש לציין כי פועל פלסטיני העובד בישראל חייב בתשלום מיסים ובהפרשות לביטוח הלאומי בדומה לעובדים בעלי אזרחות ישראלית.

אף על פי כן, נשללות מהעובדים הפלסטינים זכויות סוציאליות רבות כגון דמי אבטלה, ביטוח פנסיה ועוד. משרד העבודה הפלסטיני תמך בהחלטה, בטענה שהיא תטיב עם הפועלים ותשמור על זכויותיהם.

השר גנץ סגר שבעה ארגונים פלסטיניים

כוחות הכיבוש פשטו בשבוע שעבר (18.8) על משרדיהם של שבעה ארגוני חברה אזרחית פלסטיניים בגדה המערבית. על שישה מהארגונים הכריז לאחרונה שר הביטחון בני גנץ ארגוני טרור. החיילים הפסיקו את פעולת הארגונים והחרימו מהם רכוש, מחשבים ומסמכים.

בעקבות הפשיטה, פרסמו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) גינוי של מעשי הכיבוש הנפשעים: "צבא הכיבוש וממשלת ה'אין-שינוי' ממשיכים בדרכם: הם מונעים מפרט מכל גוף המתעד ומפרסם את פשעיהם. מטרתם היא השתקת האמת בנוגע לכיבוש והשתקת הגופים המפיצים אותה. הכיבוש הוא הטרור האמיתי, ולמפעיליו אין לגיטימציה לקבוע כיצד יוגדר טרור. החלטת שר הכיבוש גנץ וראשי הממשלה לפיד להכריז מלחמה על מגיני זכויות האדם וחושפי זוועות הכיבוש נועדה להיכשל. בסופו של דבר תגבור האמת על השקר".

ארגוני חברה אזרחית בישראל פרסמו גילוי דעת בסולידריות עם הארגונים הפלסטיניים: "זכויות אדם הן לא טרור. אף על פי כן, ישראל מתעקשת לדבוק בהכרזתה על ארגונים בולטים בקרב החברה האזרחית הפלסטינית כארגוני טרור. לאחרונה עבר הצבא למעשים, ופרץ למשרדי הארגונים במטרה להשכיח את פעילותם", נאמר בהודעתם. עוד הדגישו כי "אין כל בסיס להכרזות כאלה. אפילו הממשל האמריקאי, כמו גם האיחוד האירופי ובעלות ברית נוספות של מדינת ישראל, לא השתכנעו מהטענות הישראליות. זאת ועוד, לאחר בדיקה מעמיקה של החומר שהציגה להן ישראל, החליטו כל המדינות התורמות לארגונים להמשיך ולתמוך בהם".

בין עשרות הארגונים שחתמו על גילוי הדעת: מחסום-וואטש; בצלם; מכון עקבות; איתך-מעכי; משפטניות למען צדק חברתי; אשה לאשה - מרכז פמיניסטי בחיפה; מרכז עדאלה; סיכוי-אופוק; במקום - מתכננים לזכויות תכנון; גישה; הוועד הציבורי נגד עינויים; עיר עמים; נשים נגד אלימות; הטלוויזיה החברתית; עמק שווה; פורום דו-קיום בנגב; לוחמים לשלום; שלום עכשיו; שוברים שתיקה; מכון עקבות; רופאים לזכויות אדם; רבנים לזכויות אדם; פורום המשפחות השכולות הישראלי-פלסטיני ואקדמיה לשוויון.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

לוועד הערבי העליון גילמו המשרד הערבי המתון ובייחוד הליגה לשחרור לאומי, בה פעלו קומוניסטים פלסטיניים שתמכו תחילה בפתרון המדינה הדמוקרטית האחת ובהמשך - בהצעת החלוקה של האו"ם מ-29 בנובמבר 1947. עד סוף שנות ה-80, מסכם דרזנין, פעלו בקרב החברה הפלסטינית זרמים חברתיים ופוליטיים שונים. כבר בשנות ה-40 היו קולות שקראו לשיתוף פעולה ערבי - יהודי: הליגה לשחרור לאומי ואגודת פלסטין אל ג'דידה (פלסטין החדשה). כך נכתב ב"אל איתאחד", עיתון הליגה לשחרור לאומי, על רקע השיחות האינטנסיביות שנוהלו ב-1946: "הפתרון לבעיית פלסטין ימצא בהקמת ממשלה לאומית דמוקרטית שתבטיח את זכויות כל התושבים, לא תפלה אותם ולא תבדיל ביניהם. [ממשלה זו] תעניק להמונים היהודים משטר דמוקרטי מעשי, שיאפשר להם לנהל את ענייניהם באזורים שבהם הם מהווים רוב".

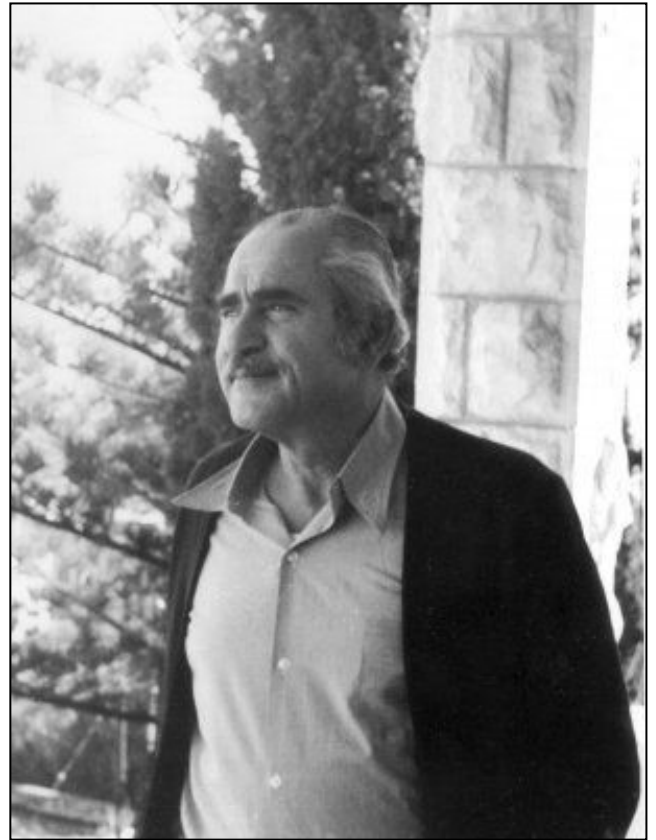
עמדות ונקודות מבט רבגוניות

הספר מציג עמדות פוליטיות סותרות אשר רווחו בשיח הפלסטיני: לאומיות פאן ערבית; אוריינטציה פרו-ירדנית; פרטיקולריזם ערבי-פלסטיני; סוציאליזם; לאומיות חילונית; לאומיות דתית ועוד. הספר בוחן את דגמי המדינה שביקשו ליישם: מדינה חילונית של כל אזרחיה; מדינה פאן ערבית גדולה שתספח לתוכה מדינות נוספות; מדינה ערבית המעניקה זכויות למיעוטים; מדינה המבוססת על חלוקה לקנטונים אתניים; ומדינה פדרטיבית פלסטינית - ירדנית. לפי הספר, ניכר שוני ביחסם של הפלגים הפוליטיים השונים כלפי היישוב היהודי וכלפי מדינת ישראל: היו כאלה שביקשו להעניק אזרחות ליחידים ולקבוצות שחיו בפלסטין לפני הצהרת בלפור ב-1917. אחרים הכירו בזכויות מיעוטים עבור כלל היהודים שנולדו וחיו בפלסטין עד 1948. ונשמעו גם קולות שקראו להעניק ליהודים זכויות קולקטיביות, ואף זכות הגדרה עצמית בגבולות המדינה הפלסטינית.

בסיכום הספר כותב דרזנין: "תופעות ההעברה שהתרחשו בזירה הפלסטינית מלמדות כי לא רק רעיונות ודגמים חדשים שנוצרו זה מקרוב נדרו למרכז התנועה הפלסטינית הלאומית ונטמעו בה. בנוסף להם, רעיונות ודגמים שפותחו ופורסמו בעבר הרחוק נותרו חקוקים בזיכרון הלאומי". דברים אלה נכתבו בהתייחס לעמדות בהן אחזו הליגה לשחרור לאומי כמו גם המשרד הערבי. אלה עמדו על חשיבות תחזוקת הקשרים בין הפלגים הפלסטיניים השונים, וגיבושם מול הכוחות הדמוקרטיים בקהילה הבינלאומית וזו היהודית. לפרקים, הספר מעניק לקורא השראה ותקווה, בעיקר בפרק העוסק בשיחות השלום ובמו"מ שהתקיימו בין אש"ף לבין ישראל לאורך השנים. אולם תקווה זו מתפוגגת נוכח המציאות. בימינו, שיחות השלום קפאו, והנכונות של הרשות הפלסטינית לקדם הסדר מדיני נתקלת שוב ושוב בסירוב הישראלי אשר גם מעמיק את הכיבוש הישראלי בגדה המערבית ואת המצור על רצועת עזה.

קורא ישראלי ימצא בספר תועלת רבה, בעיקר בחשיפתו למגוון העמדות הפלסטיניות לאורך ההיסטוריה. דרזנין מציג את ההשפעה הישראלית על השיח הפלסטיני, ואת השפעת הפלסטינים על השיח הישראלי. בניגוד לטענה רווחת, הסכמי השלום שנחתמו בין ישראל לאש"ף ב-1993 לא התרחשו באופן חשאי באוסלו, ולא עברו מעל לראש הציבור הפלסטיני או הישראלי. היו אלה רגעי שיא בתהליך ארוך שהחל עוד בשנות ה-40, והציב דרך אפשרית לפשרה היסטורית בין שני הצדדים.

המשך בעמוד 6

אמיל תומא, מראשי הליגה לשחרור לאומי ובהמשך חבר הנהגות מק"י וחד"ש (צילום: האנציקלופדיה הפלסטינית)

תפיסות פלסטיניות לגבי מודל המדינה שבדרך

החוקר אנדרה דרזנין פרסם לאחרונה את ספרו "מה רצו הפלסטינים? דגמי המדינה המבוקשת בשיח האינטלקטואלי והפוליטי של הפלסטינים בשנים 1944 - 1988" (כרמל, 2022, 480 עמ'). הספר נכתב בצל היחלשותה המתמשכת של הרשות הפלסטינית ועל רקע התחזקות מחנות סרבני השלום: הליכוד ומרבית המפלגות הציוניות בצד היהודי; חמאס והג'יהאד האיסלאמי בצד הפלסטיני. בד בבד, עלה בידי הממשל האמריקאי לקדם תהליך של חתימת הסכמי סחר ובריתות צבאיות בין ישראל לבין איחוד האמירויות, מרוקו ובחריין. הסכמים אלה פילגו את המדינות הערביות, והחלישו את עמידתן המסורתית לצד מאבק העם הפלסטיני ואת סיוען הפוליטי והכלכלי לרשות הפלסטינית.

המפה הפוליטית הפלסטינית לאורך השנים

הספר סוקר בעקביות ובדקדקנות כל בדל מידע, ציטוט ונאום שנשאזו מנהיגים פלסטינים משנת 1944 ועד שנת 1988. הספר מנתח את השיח הפלסטיני בכל תקופה, ומשלב בטקסט קטעי ארכיון ועיתונות. דרזנין כותב, כי לאורך שנות ה-40 ועד לפרוץ מלחמת 1948 נטלו בשיח הפוליטי הפלסטיני חלק שלושה מרכיבים מתחרים: הוועד הערבי העליון, המשרד הערבי והליגה לשחרור לאומי. הראשון נהנה מלגיטימציה רחבה, ושאף להיות נציגו הבלעדי של כלל העם הפלסטיני. הוועד הערבי העליון הוליד למעשה את מחנה הסירוב, כאשר התנגד לכל משא ומתן עם היישוב היהודי או עם נציגי האו"ם. את האלטרנטיבה הפוליטית

בביירות. ב-1994 החל המכון להפעיל שלוחה גם בירושלים המזרחית. אך עקב לחצי השלטונות הישראליים, עברה השלוחה לרחוב אמיל חביבי ברמאללה, ושם פועלת עד היום.

לעיון באנציקלופדיה המקוונת בקרו בכתובת:

palquest.org

המשך מעמוד 5

תפיסות פלסטיניות לגבי מודל המדינה הפלסטינית

הספר מציב שלושה נושאי-על שעמדו במרכז השיח הפלסטיני עד לשנת 1948: שיח פוליטי, שיח כלכלי ושיח חברתי. נושאים אלה עיצבו את הדיון במודל המדינה הפלסטינית המבוקשת, מה שהוביל ליצירת אסטרטגיות פוליטיות שונות. כדוגמא לכך, מציג דרזנין את התוכנית שגיבש ראש עיריית חברון מוחמד עלי אל ג'עברי להקמת מדינה פלסטינית, חודשים ספורים לאחר מלחמת 1967. בעוד שתוכנית אש"ף תמכה במאבק מזוין נגד ישראל (והתקבלה בקרב חלק רחב מהציבור הפלסטיני באותה תקופה), הציבה תוכניתו של אל ג'עברי מודל פרגמטי ופשרני יותר. בשעתה, הצליחה תוכניתו לשכנע מעטים, ואף גררה איומים על חייו. אף על פי כן, היא אומצה בחלקה בקרב מנהיגים פלסטינים מאוחרים יותר אשר התנגדו לה בעבר.

ב-1974 גיבשו פת"ח והחזית הדמוקרטית גישת מאבק אותה הציגו בכנס המל"פ (המועצה הלאומית הפלסטינית) ה-12: "יש להביא לנסיגה ישראלית מהגדה ומהרצועה, ולהתנגד להחזרת השליטה הירדנית על כל כבדת אדמה שתשוחרר מהכיבוש. כמו כן, יש להילחם על הזכות הלגיטימית של הפלסטינים להגדרה עצמית, לעצמאות לאומית ולריבונות מלאה על הטריטוריה הפלסטינית המשוחררת". במקביל, פרסמה החזית הלאומית הפלסטינית בגדה וברצועה בשיתוף עם הקומוניסטים הפלסטינים גילוי דעת בשבועון המרכזי של אש"ף "פלסטין אל ת'ורה". גילוי הדעת קרא לכונן ריבונות בפלסטין בהתאם להחלטות האו"ם מ-1947 ולתוכנית החלוקה.

הספר מדגיש את חשיבותו של הריאיון שהעניק מנהיג החזית הדמוקרטית נאיף חוואתמה לכתב 'ווינינגטון פוסט' פול ג'ייקובס ב-1974. הריאיון התפרסם בעברית בעיתון "ידיעות אחרונות" ופנה באופן ישיר לציבור היהודי בישראל: "התנאי לשלום אינו חיסולה של ישראל. כל פתרון אמיתי לסכסוך חייב להתבסס על שינוי בעמדות הפוליטיות הרווחות בישראל, הדוגלות בתוקפנות ובהתפשטות. על הציבור בישראל להכיר בזכויות הלאומיות הפלסטיניות".

הספר סוקר גם את התפתחותה של תנועת חמאס. דרזנין גורס כי חמאס גיבשה חזון מקורי אשר חתר להגיע לשלום, תוך התבססות על עקרונות אסלאמיים. מודל המדינה המעשי של חמאס שרטט מדינה פלסטינית אסלאמית עצמאית, אשר תוקם בכל שטח פלסטין המנדטורית. בתוך כך, הקנתה חמאס חשיבות ראשונה במעלה להלכה האסלאמית במסגרת המדינה, ולתפקידה בעיצוב החקיקה והסמלים. יש לציין כי חמאס מעולם לא פרסמה מודל מדיני מפורט, אולם תמיד הדגישה כי מאמיני כל הדתות יוכלו לחיות תחת מדינתם בשלום ובביטחון.

זוהר אלון

המנהיג הקומוניסטי תאופיק זיאד כלול בערכי האנציקלופדיה המקוונת החדשה (צילום: האנציקלופדיה הפלסטינית)

השקת האנציקלופדיה הפלסטינית המקוונת

המכון ללימודים פלסטיניים והמוזיאון הפלסטיני של אל-בירה השיקו בשבוע שעבר את "האנציקלופדיה המקוונת של השאלה הפלסטינית". זאת, בסיכום כמה שנות עבודת מחקר ואיסוף מידע. לדברי עורכיה: "האנציקלופדיה מציגה את תולדות פלסטין החל בראשית השליטה העות'מנית באזור ב-1516 ועד לימינו. זאת מתוך מחויבות להצגת העובדות, ובמקביל מתוך מסירות למאבק הפלסטיני". "כוונתנו היא הצגת העם הפלסטיני כקבוצה חדורת מטרה ולא רק כקורבנות", הדגישו.

אתר האנציקלופדיה הושק בערבית ובאנגלית, וצפוי להתעדכן ולהוסיף ערכים בהמשך. האנציקלופדיה כוללת 13 מדורים, המובאים בפני הקורא באופן כרונולוגי. בהמשך להשקה, פרסמו עורכי האנציקלופדיה המקוונת קול קורא לקהל הרחב (ולאו דווקא לחוקרים או לאקדמאים) בבקשה לתרום להרחבת גוף הידע באמצעות חיבור ערכים נוספים. עורכי האנציקלופדיה זקוקים לתמונות, למפות, לכרוזים ולמסמכים היסטוריים נוספים העשויים להעשיר את תוכנה. ניתן למצוא באתר האנציקלופדיה מאות צילומים, מפות ומקורות בעלי ערך היסטורי עצום. את המקורות אספו במשך שנים חוקרים במכון ללימודים פלסטיניים, שנוסד ב-1963 בביירות. מכון המחקר עוסק בתחומי ידע רבים, בהם היסטוריה, סוציולוגיה, תרבות, פולקלור וספרות של העם הפלסטיני. זה מכון עצמאי, אשר אינו קשור לגוף פוליטי או מדיני. את המכון מנהל ועד המורכב מאקדמאים ומאנשי עסקים.

המכון החל את דרכו בעקבות ההחלטה להקימו שקיבלו אנשי רוח פלסטינים אשר לימדו באוניברסיטה האמריקאית בביירות, בהם בורהן דג'אני, וליד ח'אלידי ונביה אמין פארס. בעקבות הפלישה הישראלית ללבנון ב-1982, נדד המכון והעביר את פעילותו למגוון ערים ובהן פאריס, לונדון, וושינגטון וניקוסיה. מאוחר יותר, שב ופתח את שלוחתו

בניסיון לסכל את בחירת מועמדת הימין הקיצוני מלוני שתי רשימות שמאל יתמודדו באיטליה

באוניברסיטאות ובבחירות לרשויות המקומיות. צר לי שהאחדות שעזרה לשמאל להגיע להישגים לא באה לידי ביטוי גם בבחירות לפרלמנט.

"אני לא מוכן לדקלם סיסמאות חלולות", אמר והוסיף: "כראש עיריית נאפולי קידמתי סדר יום שדגל בהגנה על המוסדות הציבוריים. כך סיכלתי את תוכנית ההפרטה של תאגיד המים העירוני ופעלתי למען שיתוף התושבים בתהליך קבלת ההחלטות בעיר. לא פחות חשוב מכך - ניהלתי מאבק עיקש בבורגנות המאפיונית. העבריינים בנאפולי צברו הון עתק וכוח באמצעות פשע מאורגן. כעת הם מנסים בכל כוחם להשתלט גם על מוסדות עירוניים וממלכתיים".

דה-מגיסטריס נשאל באשר לדמיון בין המדיניות שהוא מקדם לבין זו של מנהיגי השמאל הפופוליסטי באמריקה הלטינית. לכך השיב: "למדנו רבות מניסיונות השמאל ברחבי העולם. במיוחד הבנו את חשיבותו של המאבק ההמוני לעצמאות מהרודנים שבשלטון, ואת המחויבות להעניק קול לפריפריות. אנו סולידרים עם מאבקי העמים של קובה ושל ונצואלה, וגם עם אלה של הפלסטינים והכורדים. אנו דוגלים באחוזה בין העמים וביצירת קשרים 'מלמטה'".

ג'ינה "מאסה בפוליטיקאים מושחתים"

בהנהגת "איטליה עממית וריבונית" נמצאים הקומוניסט מרקו ריזו והשופט לשעבר אנטוניו אינגרויה. השניים גיבשו מצע אנטי-קפיטליסטי וסוציאליסטי, המציב התנגדות חריפה למלחמה באוקראינה (כך גם "האיחוד העממי"). אינגרויה הוא גם עורך-דינה של לולובריג'ינה, ולדבריו היא "מאסה בפוליטיקאים מושחתים העושים לביתם במסגרת התפקיד, והחליטה להצטרף אלינו לאחר שנים של שתוקה".

שני מכשולים עיקריים ניצבים בפני ההתארגנויות האלקטוראליות של השמאל האיטלקי. הראשון הוא הדרישה לאיסוף חתימות של 50 אלף אזרחים על מנת להירשם כמפלגות חוקיות. השני הוא אחוז החסימה העומד על שלושה אחוזים מקולות הבוחרים. עם זאת, "האיחוד העממי" כבר רשם הישג: ארבע חברות פרלמנט שפרשו מתנועת "חמשת הכוכבים" החליטו להצטרף להתחדשות הקומוניסטית ולהקים סיעה שתפעל תחת הקואליציה השמאלית החדשה. הדבר הפך אותה לכוח בולט במפה הפוליטית השמאלית.

נמרוד עובד

ג'ורג'יה מלוני, מנהיגת מפלגת הימין הקיצוני "האחים של איטליה", עלולה להיבחר לראש הממשלה הבאה במדינתה. מלוני, שעם חברי מפלגתה נמנית נכדתו של הרודן הפשיסטי בניטו מוסוליני (המכהנת כחברת מועצת העיר רומא), מובילה בסקרים לקראת הבחירות שייערכו ב-25 בספטמבר. זאת, בצל התפטרותו של ראש הממשלה מריו דראגי, אשר לא השיג רוב בהצבעת אי-האמון בו שנערכה לאחרונה.

מלוני נולדה ב-1977 ברומא. כיהנה כשרה הצעירה ביותר בהיסטוריה של איטליה עת מונתה לשרת הצעירים בממשלת הימין של סילביו ברלוסקוני. היא מנהיגת המפלגה הניאו-פשיסטית "האחים של איטליה" מ-2014.

ב-1992, כאשר הייתה בת 15, הצטרפה מלוני לאגף הנוער של "התנועה החברתית האיטלקית" (MSI). מפלגה זו נוסדה ב-1946 בידי בכירים לשעבר במפלגה הפשיסטית של מוסוליני. "התנועה החברתית" אמנם חדלה להתקיים ב-1995, אולם מפלגת "האחים של איטליה" היא המשך רעיוני וסמלי שלה.

מלוני הכריזה לאחרונה כי תנועתה מחזיקה ב"ערכים משותפים עם מפלגת הליכוד בישראל", והדגישה כי תפעל "להפוך את איטליה למבצר עבור ערכי המערב", שהם לדבריה: "ערכי הנצרות והמשפחה".

מי יאחד את השמאל באיטליה?

שתי רשימות שמאל חדשות יתמודדו בבחירות לפרלמנט וינסו לסכל את הגעת מלוני לראשות הממשלה. ביולי ש"ז הוקמה הרשימה הראשונה - "האיחוד העממי" בראשות לואיג'י דה-מגיסטריס (55) - שופט בדימוס שכיהן כראש עיריית נאפולי ולחם במאפיה הנאפוליטנית. הרשימה השנייה, "איטליה עממית וריבונית", הוקמה לפני כמה שבועות, וחברה בה השחקנית הוותיקה ג'ינה לולובריג'ינה (95).

פעילי השמאל באיטליה מאוכזבים מכך שלא הוקמה רשימה אחת המאחדת את כלל מרכיבי השמאל העקבי וגוברת על הפילוג השורר בקרב. מפלגת ההתחדשות הקומוניסטית, למשל, תומכת ב"איחוד העממי", ואילו המפלגה הקומוניסטית פעילה במסגרת "איטליה עממית וריבונית".

דה-מגיסטריס מודע לפילוג והביע צער על השלכותיו. בריאיון שהעניק לשבועון הארגנטיני המקוון "אל קואטה א-לה-לונה" אמר: "אין ספק שכוחו של השמאל העקבי נמצא בשטח - עם התארגנויות עממיות שקמו באיגודים המקצועיים

רבבות פועלים בעצרת הבחירות הראשונה של לולה שנערכה באזור התעשייה ליד סאו פאולו (צילום: ורמליאו)

47 אחוזי תמיכה למועמד מפלגת העובדים בברזיל

לולה פתח את מערכת הבחירות בשער המפעל

ובהרכב הסנאט.

"הקומוניסטים יסגרו כנסיות"

"אם יש אדם שהשטן נכנס בו, זה בולסונרו", אמר לולה, אשר כיהן כנשיא ברזיל בשנים 2003 - 2010. הקו הפוליטי של נאומו לקראת הבחירות מתמקד בניסיון להדוף את דברי הנשיא המכהן, המכפיש את שמו של לולה בכל הזדמנות. בולסונרו מנסה לשכנע מיליוני אזרחים כי בשובו של לולה לשלטון טמון "איום על ערכי המשפחה הנוצריים". לולה הפציר בבוחרים להעניש את בולסונרו על שניהל קמפיין הכחשת קורונה, במסגרתו הפיץ שקרים על המגפה שגבתה את חייהם של 680 אלף ברזילאים. בולסונרו מכנה את הבחירות הקרבות "הקרוב בין הטוב ירא האלוהים לרע השמאלני". הוא השיק את הקמפיין שלו באזהרה לבוחרים לא לתמוך ב"קומוניסטים הקוראים לסגור כנסיות".

תמיכה רחבה במועמד השמאל

חרף ההצהרות האנטי-קומוניסטיות של בולסונרו, הראה סקר שפורסם השבוע (20.8) בעיתוני ברזיל כי לולה מוביל ב-15 אחוזי תמיכה על בולסונרו. הנשיא המכהן אמנם השיג ניצחון גורף ב-2018, אך הכעיס בוחרים רבים באופן שבו טיפל במגיפה, אותה כינה "צינון קל". לפי הסקרים, שיעור התמיכה בלולה יגדל ביותר מ-50% במהלך סבב הבחירות הראשון. הסקרים שפורסמו בסוף השבוע האחרון מראים כי לולה צפוי לזכות בתמיכתם של 47% מהבוחרים, ואילו בולסונרו - ב-32% בלבד.

לולה, מועמד השמאל, הזהיר בעצרת שנערכה בסאו פאולו, בה השתתפו כמאה אלף מתומכיו: "אסור להיות שאננים. בולסונרו עלול להפתיע ולנקוט צעדים שיפגעו בדמוקרטיה". ואמנם, ברזילאים רבים חוששים כי אם בולסונרו יפסיד, הוא עלול ללכת בדרכו של מורו ורבו נשיא ארה"ב לשעבר דונלד טראמפ, ולנסות לשנות בכוח את תוצאות הבחירות. בולסונרו הטיל בעבר ספקות מופרכים לגבי מערכת ההצבעה האלקטרונית. הוא אף הכריז קבל עם ועדה כי "רק אלוהים" יכול לסלק אותו מהשלטון.

אנדרה סינטרה, "ורמליאו"

נשיא ברזיל לשעבר, לואיז אינסיו דה סילבה, המכונה "לולה", השיק בשבוע שעבר (17.8) באופן רשמי את קמפיין הנשיאות שלו. לשם כך, בחר לקיים עצרת פועלים ברחבה של מפעל תאגיד המכוניות הענק פולקסוואגן, הממוקם בפרבריה התעשייתיים של סאו פאולו. אל העצרת הגיעו רבבות עובדים ממפעלים בסביבה, ובייחוד אלה המועסקים במפעלי המכוניות והמשאיות הגדולים.

המועמד לנשיאות מטעם מפלגת העובדים הסביר למתכנסים: "כאן התחלתי את פעילותי הפוליטית, כחבר ועד עובדים בעת הדיקטטורה הצבאית, ולכאן אני חוזר כדי להיפגש עם חבריי". לולה תקף את יריבו המרכזי לנשיאות, נשיא ברזיל כיום ואיש הימין הקיצוני ז'איר בולסונרו. הבחירות לנשיאות יתקיימו ב-2 באוקטובר, כאשר יותר מ-156 מיליון אזרחים יבחרו במנהיג המדינה, בחברי הפרלמנט

מחצית ממועמדי המפלגה

הקומוניסטית הנשים

המפלגה הקומוניסטית של ברזיל תומכת במועמדותו של הנשיא לשעבר לולה, והציבה שני יעדים לפעילות במערכת הבחירות: הבטחת הניצחון על הימין בראשות בולסונרו, והרחבת ייצוג המפלגה בפרלמנט ובסנאט.

החוק בברזיל מחייב את המפלגות בשריון שליש מכל רשימה עבור ייצוג נשי. עם זאת, החליטה המפלגה הקומוניסטית כי לא פחות ממחצית מהמועמדים מטעמה לפרלמנט ולסנאט יהיו נשים. זאת, לראשונה בתולדותיה של ברזיל.

לבד ממפלגת העובדים, הציגו מפלגות שמאל נוספות את מועמדיהן לנשיאות. המפלגה הקומוניסטית הברזילאית הציגה את סופיה מנסאנו, ומפלגת שמאל נוספת, "האיחוד העממי למען הסוציאליזם", העמידה את ליאונרדו פריקלס. המפלגה הסוציאליסטית המאוחדת של העובדים, התארגנות טרוצקיסטית, העמידה את המועמדות של ורה לוסיה. למועמדים אלה סיכויים נמוכים לזכות בנשיאות.

מיומנו של בוגד

המפגש עם הסופרים:

לא מה שחשבתם

באחד מימי נובמבר 1986, בחצות, הצטרפתי לקבוצה של כ-20 אנשי שמאל שיצאה למפגש עם ראש אש"ף ברומניה. היה זה ניסיון ראשון להעמיד במבחן את החוק אותו יזמה המלח"ת ח"כ גאולה כהן, שאסר על כל התוועדות באשר היא עם "האויב" הפלסטיני. אמנם גם קודם לכן התקיימו מפגשים אסורים, אך לא לאור הזרקורים. הפעם התארגנה קבוצה שקראה תיגר על החוק האווילי הזה. בהמשך, ארבעת ראשי הקבוצה נשפטו, נקנסו באלף שקלים כל אחד, ובכך העשירו את אוצר המדינה. הארבעה היו: יעל לוטן, ראובן קמינר ואליעזר פיילר המנוחים ולטיף דורי יבדל"א. את הקבוצה ליווה עורך הדין אמנון זיכרונני שאף הוא כבר איננו.

הידיעה בדבר הנסיעה לרומניה גררה לשדה התעופה ע"ש בן-גוריון עשרות אנשי ימין שירקו עלינו, קיללו אותנו ואף שלחו אלינו ידיים. בעזרת אנשי ביטחון ובעזרת אנשינו נמנעו פגיעות בגוף. אולם, מתוך שבעים אנשים שטרחו להגיע לשדה, הגיעו למטוס הרומני ששלח הנשיא צ'אושסקו עשרים איש. השאר נסוגו כל עוד נפשם בם. הגענו לבוקרשט לפנות בוקר ומשם הוסענו לבית מלון הממוקם צפונית לבירה. מסביבנו היו ניידות של שירות הביטחון, חלקן מוסוות. בחוף הסמוך לבית המלון הוצבו ספינות חיל הים הרומני נוכח פלגים פלסטיניים שאיימו לפגוע במשתתפים.

את פנינו קיבלו כמה מראשי אש"ף, ביניהם יעצו הבכיר של יאסר ערפאת (שלא נכח), עימד שאקור, רימונדה טוויל, אמה של סוהא ערפאת ועוד. שאקור קרא לעברנו: "שלום עמכם". נציגות מטעם הנשיא הסתתרה בין ראשי אגודת הסופרים הרומנים שאף הם נכחו. כדי שלא להרגיז את השלטון הישראלי נאמר ברבים שאנחנו, כחברינו אנשי אש"ף, הגענו לרומניה כאורחים של אגודת הסופרים. לא מעט סופרים וסופרות רומנים הגיעו לבית המלון, ובעיקר לארוחות הדשנות. ארוחה לילית אחת שמשום מה הגיעה באיחור הביאה מאוחר יותר את חברי האגודה להתנפל על הצלחות.

שהינו בבית המלון מוקפים בשלל עיתונאים מכל העולם. הביקור ערך כשלושה ימים, ובמהלכו התקיימו פגישות ושיחות אשר עסקו במכלול הנושאים הפוליטיים שעל הפרק. בארץ המובטחת התקיים במקביל דיון סוער בכנסת, ואיומים מסוגים שונים נשלחו אלינו מכל הבא ליד. בשובנו קידמו את פנינו פטריוטים חדשים שירקו וקיללו בצד שוטרים שהגישו באופן האדיב ביותר הזמנה לחקירה...

אבשלום קווה

ספר חדש: פחות זה יותר

הוצאת "רדיקל" צעירת הימים, המתמחה במחשבה שמאלית עכשווית ומוציאה לאור ספרים בנושא המאבק הסביבתי, פרסמה לאחרונה את הכותר "פחות זה יותר – כך הציבות תציל את העולם", מאת ג'ייסון הייקל. לדברי המחבר: "ניתן לחיות ברווחה – מבלי להחריב את העולם שבו אנחנו חיים. לפרוח כאן ועכשיו, מבלי לכלות את המשאבים של הדורות הבאים. זו קריאה לשבור את מעגל ההרס הכלכלי, ולברוא עתיד אחר".

מופע בגדה השמאלית בת"א

להיות ילד פלסטיני

בשטחים הכבושים

המופע "סיפורי ילדות מהצד השני" נערך השבוע (23.8) במועדון הגדה השמאלית ברחוב אחד העם 70 בתל-אביב. מופע היחיד של היוצר והשחקן הפלסטיני יליד רפיח, האשם יאסין, ממחיש את חווית הילדות בצד השני של הקו הירוק, בשטחים הכבושים.

יאסין, המרבה לשחק על בימות התיאטרון בישראל כבר שנים רבות, התפרסם בנובמבר 2010 כאשר שר הפנים ומנהיג ש"ס, אריה דרעי, הורה לגרשו לרצועת עזה בשל "שהות בלתי-חוקית בישראל". זאת, לאחר שיאסין הגיש עתירה לבג"ץ בבקשה להכיר בו כתושב קבע, ולאחר בקשות חוזרות ונשנות בנושא שלא נענו.

עקב כך, מאות יוצרים חתמו על עצומה הקוראת למנוע את גירוש השחקן, החבר באיגוד אמני ישראל (אמ"י). "היות שמוצאו של יאסין ברפיח, הוא יאלץ לחזור אל שטח רצועת עזה", כתבו החותמים. "יותר משני עשורים של פעילות אמיצה לקידום הדיאלוג בין העמים קנתה ליאסין אויבים במחוזות הולדתו. למעשה, מעמיד הגירוש את חייו בסכנה. אלה מאיתנו שזכו לצפות בהצגות היחיד שכתב והציג האשם במהלך 20 השנים האחרונות, יכולים להעיד כי מדובר באמן ויוצר מחונן ומקורי, בעל תרומה מרשימה לתרבות הישראלית ולשיח הסובלני בה", הדגישו. יו"ר אמ"י, יענקל'ה מנדל, אמר: "תרומתו של האשם היא דוגמא לאחוה ולשלום בין העמים, והוכחה לכך שתרבות ואמנות מקרבות בין אנשים".

אלפי ילדים השתתפו בקייטנות בנק"י

התנועה ולמסגרותיה השונות, החל בבני עמל ועד לקבוצות הנוער הפועלות בבתי הספר העל-יסודיים.

שאדי נסאר, מזכ"ל בנק"י, בירך את חברי וחברות בנק"י, חד"ש ומק"י על התגייסותם למען הצלחת הקייטנות: "הישג זה התאפשר בזכות מחויבותם של הנהגות סניפי בנק"י. חשוב להגיד בקול רם וברור: סדרת קייטנות הקיץ של בנק"י היא הפעילות ההתנדבותית והחינוכית הגדולה ביותר בקרב הציבור הערבי בשנת 2022, ועל כך אין וויכוח".

שאדי נסאר

חד"ש תל אביב

אסיפת בחירות עם עופר כסיף ונועה לוי
ביום שלישי, 30.8, בשעה 19:30
אולם הגדה השמאלית, אחד העם 70, תל אביב

חד"ש סטודנטים

סמינר קיץ לקראת פתיחת שנת הלימודים על שם
מוחמד נפאע
ייערך בימים שישי-שבת, 9 - 10 בספטמבר
באתר הנופש מונפורט בתרשיחא

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א
שתי הופעות ג'אז:

קרצ'מר/פרשטמן/שחורי ומילטון/פרשטמן

ביום רביעי, 24.8
פתיחת דלתות בשעה 20:30

הקרנת הסרט

"נישואיה של מריה בראון"/ריינר ורנר פסבינדר

בהנחיית המבקרת רקפת א. ידידיה
גרמניה, 1978, 120 דקות (גרמנית; כתוביות בעברית)
מוצ"ש, 27.8, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

ארבעה פועלי בניין נהרגו השבוע, שחר שוורץ:
"למה סרבתי להתגייס", סכסוך העבודה במשד
החוץ מחריף, ח"כיות של חד"ש בסדרת טלוויזיה.
zoha.org.il

מדרין וחנין בקייטנת בנק"י (צילום: זו הדרך)

ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי סיכמה השבוע בהצלחה מפעל קייטנות קיץ רחב ממדים. בנק"י ערכה את הקייטנות בערים ובכפרים ערביים, וארגנה אותן בשיתוף עם סניפי בנק"י, וועדי המחוזות והוועד המרכזי של בנק"י. הקייטנות החלו לפעול בתחילת יולי, ונערכו תחת הכותרת "משרת את מולדתי ולא את המדכא אותי". זאת כאות מחאה והתנגדות לגיוס הצעירים בחברה הישראלית לשירות הלאומי והצבאי. הקייטנות נערכו ב-15 יישובים וכפרים: סח'נין, דיר חנא, עראבה, אעבלין, שפרעם, יפיע, נצרת, עין מאהל, ג'דידה-מכר, כפר יאסיף, אבו סנאן, דיר אלסד, מג'ד אלכרום, אום אלפחם וטייבה.

הקייטנות כללו פעילויות תרבותיות וחינוכיות רבות, בהן סדנאות בנושא זהות וקידום ההנהגה הקולקטיבית. כמה מהפעילויות כללו תחרויות ספורטיביות. תוכנית הקייטנות שמה דגש מיוחד בנרטיב ההיסטורי של העם הפלסטיני, ושילבה לימודי שירה ותיאטרון. כמו כן, יצאו החניכים לטיולים מודרכים ברחבי הארץ. הקייטנות נמשכו עד אמצע חודש אוגוסט, והשתתפו בהן אלפי חניכים, כמו גם מאות מתנדבים ומתנדבות חברי בנק"י, מק"י וחד"ש.

תוכנית הקייטנות הדגישה גם את חשיבות הערכים הסוציאליסטיים ואת חשיבות ההתגייסות למאבקים למען זכויות הילד; הזכות למזון; הזכות לבריאות לחינוך ולחירות; נגד העסקת ילדים; נגד הגזענות והכיבוש; ולמען עצמאות העם הערבי הפלסטיני וחירותו.

בכל הקייטנות ציינו את זכרו של החבר המנוח, המנהיג ומזכ"ל מק"י לשעבר מוחמד נפאע. במתחמים בהם פעלו הקייטנות נתלו שלטים עם תמונותיו, וקבוצות הילדים נקראו על שמו. הנהגת מק"י וחברי הוועד המרכזי ביקרו בקייטנות, והתרשמו מהמסרים הפוליטיים והחברתיים החשובים שקיבלו החניכים.

הציפייה היא כי ההצלחה הארגונית של הקייטנות תחזק את סניפי ומחוזות בנק"י בהצטרפות חניכים חדשים לשורות